

Seat No.

**B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: October/November-2022
Education (Optional) Paper-VI**

EDU06: Education in Post-Independence India

Day and Date: Tuesday, 13/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Multi-purpose schools were a recommendation of theCommission.
a) Secondary Education b) Mudaliar c) Sadler d) Kothari
- 2 The Secretary of Secondary Education Commission was -----.
a) Principal Dr. J.P Naik b) Dr. Radhakrishnan c) Principal A.N Basu d) Principal M.T .Vyas
- 3 The Commission of Secondary Education recommended that every student should get..... a seat in the class.
a) 5 sq.ft b)10 sq.ft c)12 sq.ft d)07 sq.ft
- 4 A special inspector has to be arranged for monitoring..... Subject, is stated in the Secondary education commission
a) Physical Education b) Arts c) Home Science d) All of the above
- 5 The Secondary Education Commission has recommended secondary education for the age group of-----
-----.
a) 11 to 15 b) 11 to 16 c) 11 to 17 d) 11 to 18
- 6 According to Kothari Commission, the retirement age of a teacher should generally be ----- years.
a) 58 b) 60 c) 62 d) 65
- 7 The Kothari Commission suggested that the state government should spend -----% on educational research.
a) 1 b) 2 c) 3 d) 5
- 8 The Kothari Commission suggested that a board should be set up through.....to reform the higher education examination system.
a) NCERT b) SCERT c) UGC d) University
- 9 The Secretary of Education Commission of India was-----.
a) Dr. D. S. Kothari b) Shri. Gopaldaswamy c) Dr. J. P. Naik d) Professor M. B. Mathur

- 10 The Kothari Commission recommended that the teachers should get benefit of this scheme.
a) two b) three c) Quadruple d) None of these
- 11 The National Education Policy in 1986 advocated curriculum for the first ten years.
a) 5+ 4+ 1 b) 4+ 3+ 3 c) 5 +3+ 2 d) 5 +2+ 3
- 12 The National Education Policy 1986 stated that there should be an investment of --- per cent in education.
a)6 b)5 c)7 d)9
- 13 The National Education Policy 1986 suggested the..... core elements of curriculum in education.
a)10 b)11 c)9 d)12
- 14 Navodaya Vidyalaya has..... seats for rural students.
a) 60% b) 65% c) 70% d) 75%
- 15 Under Chalk Board campaign, teachers were made available.....
a) Text books b) Educational materials c) Separate toilets d) Sports materials

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Structure of secondary education in mudaliyar commission
- 2 School Management in Mudaliyar Commission
- 3 Kothari Commission suggestions for school curriculum
- 4 Characteristics of National Curriculum Framework 2020

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Mudaliyar Commission for school survey
- 2 Write recommendations about teaching methods of teachers.
- 3 Write nature of National Education Policy 1986.
- 4 Write characteristics of operation blackboard .

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain objectives of secondary school education according to Mudaliyar Commission.
- 2 Explain suggestions and recommendations made by Kothari Commission to raise the standard of teachers.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 बहुउद्देशीय शाळा हीआयोगाची शिफारस होती.
अ) माध्यमिक शिक्षण ब) मुदलियार क) सॅडलर ड) कोठारी
- 2 माध्यमिक शिक्षण आयोगाचे सचिव ----- हे होते.
अ) प्राचार्य डॉ.जे.पी.नाईक ब) डॉ.राधाकृष्णन क) प्राचार्य ए.एन.बासू ड) प्राचार्य एम.टी.व्यास
- 3 वर्गामध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्याला----- जागा प्राप्त व्हावी अशी शिफारस माध्यमिक शिक्षण आयोगाने सुचवली.
अ) 5 चौ.फूट ब)10 चौ.फूट क)12 चौ.फूट ड)07 चौ.फूट
- 4 ----- या विषयाच्या निरीक्षणासाठी विशेष निरीक्षकाची सोय करावी लागते असे माध्यमिक शिक्षण आयोगामध्ये सांगितले आहे.
अ) शारीरिक शिक्षण ब) कला क)गृहशास्त्र ड)वरील सर्व
- 5 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वयोगटासाठी माध्यमिक शिक्षण सुचवलेले आहे.
अ) 11ते15 ब) 11ते16 क) 11ते17 ड) 11ते18
- 6 कोठारी आयोगानुसार ,शिक्षकाचे निवृत्त होण्याचे वय सामान्यतः----- वर्षे असावे.
अ)58 ब) 60 क) 62 ड)65
- 7 राज्यशासनाने शैक्षणिक संशोधनावर-----% खर्च करावा असे कोठारी आयोगाने सुचविले.
अ)1 ब)2 क) 3 ड)5
- 8 उच्च शिक्षण परीक्षा प्रणालीत सुधारणा करण्यासाठी--- मार्फत एक मंडळ स्थापन करावे असे कोठारी आयोगाने सुचविले.
अ)NCERT ब)SCERT क)UGC ड)University
- 9 भारतीय शिक्षण आयोगाचे सचिव----- हे होते.
अ)डॉ. डी. एस. कोठारी ब) श्री. गोपालस्वामी क)डॉ. जे. पी. नाईक ड)प्रोफेसर एम. बी .माथूर
- 10 शिक्षकांना -----या योजनेचा लाभ मिळावा अशी शिफारस कोठारी आयोगाने केली.
अ) द्विलाभ ब) त्रिलाभ क) चतुःलाभ ड) यापैकी नाही
- 11 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये पहिल्या दहा वर्षांच्या अभ्यासक्रमाचा----- आकृतिबंधाचा पुरस्कार केला.
अ)5+ 4+ 1 ब)4+ 3+ 3 क) 5 +3+ 2 ड) 5 +2+ 3
- 12 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये शिक्षणात---- टक्के गुंतवणूक असावी असे सांगितले.
अ)6 ब)5 क) 7 ड)9
- 13 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये शिक्षणात अभ्यासक्रमाचे -----गाभाभूत घटक सुचविले.
अ)10 ब)11 क) 9 ड)12
- 14 नवोदय विद्यालयासाठी ग्रामीण विद्यार्थ्यांसाठी----- जागा असतात.
अ) 60% ब)65% क) 70% ड) 75 %

15 खडू-फळा मोहिमेअंतर्गत शिक्षकांसाठी--- उपलब्ध करून देण्यात आले.

अ) पाठ्यपुस्तके ब)शैक्षणिक साहित्य क) स्वतंत्र स्वच्छतागृहे ड) खेळ साहित्य

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची रचना
- 2 मुदलियार आयोगातील शाळा व्यवस्थापन
- 3 कोठारी आयोगाच्या सूचनेनुसार शालेय अभ्यासक्रम
- 4 राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2020 वैशिष्ट्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मुदलियार आयोगानुसार शाळा तपासणी
- 2 शिक्षकांच्या अध्यापन पद्धतीसंबंधी कोठारी आयोगाच्या शिफारशी लिहा.
- 3 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 चे स्वरूप लिहा.
- 4 खडू फळा मोहिमेची वैशिष्ट्ये लिहा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची ध्येये स्पष्ट करा.
- 2 कोठारी आयोगानुसार शिक्षकांचा दर्जा उंचावण्याकरता मांडलेल्या सूचना व शिफारशी स्पष्ट करा .

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct./Nov.-2022

Education (Optional) Paper-VI

EDUO6: Education in Post-Independence India

Day and Date: Tuesday, 13/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 बहुउद्देशीय शाळा हीआयोगाची शिफारस होती.

अ) माध्यमिक शिक्षण ब) मुदलियार क) सॅडलर ड) कोठारी

Option 1

2 माध्यमिक शिक्षण आयोगाचे सचिव ----- हे होते.

अ) प्राचार्य डॉ.जे.पी.नाईक ब) डॉ.राधाकृष्णन क) प्राचार्य ए.एन.बासू ड) प्राचार्य एम.टी.व्यास

Option 1

- 3 वर्गामध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्याला----- जागा प्राप्त व्हावी अशी शिफारस माध्यमिक शिक्षण आयोगाने सुचवली.
अ) 5 चौ.फूट ब)10 चौ.फूट क)12 चौ.फूट ड)07 चौ.फूट

Option 2

- 4 ----- या विषयाच्या निरीक्षणासाठी विशेष निरीक्षकाची सोय करावी लागते असे माध्यमिक शिक्षण आयोगामध्ये सांगितले आहे.

अ) शारीरिक शिक्षण ब) कला क)गृहशास्त्र ड)वरील सर्व

Option 4

- 5 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वयोगटासाठी माध्यमिक शिक्षण सुचवलेले आहे.

अ) 11ते15 ब) 11ते16 क) 11ते17 ड) 11ते18

Option 3

- 6 कोठारी आयोगानुसार ,शिक्षकाचे निवृत्त होण्याचे वय सामान्यतः----- वर्षे असावे.

अ)58 ब) 60 क) 62 ड)65

Option 2

- 7 राज्यशासनाने शैक्षणिक संशोधनावर-----% खर्च करावा असे कोठारी आयोगाने सुचविले.

अ)1 ब)2 क) 3 ड)5

Option 1

- 8 उच्च शिक्षण परीक्षा प्रणालीत सुधारणा करण्यासाठी— मार्फत एक मंडळ स्थापन करावे असे कोठारी आयोगाने सुचविले.

अ)NCERT ब)SCERT क)UGC ड)University

Option 3

- 9 भारतीय शिक्षण आयोगाचे सचिव----- हे होते.

अ)डॉ. डी. एस. कोठारी ब) श्री. गोपालस्वामी क)डॉ. जे. पी. नाईक ड)प्रोफेसर एम. बी .माथूर

Option 3

- 10 शिक्षकांना -----या योजनेचा लाभ मिळावा अशी शिफारस कोठारी आयोगाने केली.

अ) द्विलाभ ब) त्रिलाभ क) चतुःलाभ ड) यापैकी नाही

Option 2

- 11 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये पहिल्या दहा वर्षांच्या अभ्यासक्रमाचा----- आकृतिबंधाचा पुरस्कार केला.

अ)5+ 4+ 1 ब)4+ 3+ 3 क) 5 +3+ 2 ड) 5 +2+ 3

Option 3

- 12 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये शिक्षणात---- टक्के गुंतवणूक असावी असे सांगितले.

अ)6 ब)5 क) 7 ड)9

Option 1

- 13 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण1986 मध्ये शिक्षणात अभ्यासक्रमाचे -----गाभाभूत घटक सुचविले.

अ)10 ब)11 क)9 ड)12

Option 1

14 नवोदय विद्यालयासाठी ग्रामीण विद्यार्थ्यांसाठी----- जागा असतात.

अ) 60% ब) 65% क) 70% ड) 75 %

Option 4

15 खडू-फळा मोहिमेअंतर्गत शिक्षकांसाठी---- उपलब्ध करून देण्यात आले.

अ) पाठ्यपुस्तके ब) शैक्षणिक साहित्य क) स्वतंत्र स्वच्छतागृहे ड) खेळ साहित्य

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची रचना

Ans:

2 मुदलियार आयोगातील शाळा व्यवस्थापन

Ans:

3 कोठारी आयोगाच्या सूचनेनुसार शालेय अभ्यासक्रम

Ans:

4 राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2020 वैशिष्ट्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मुदलियार आयोगानुसार शाळा तपासणी

Ans:

2 शिक्षकांच्या अध्यापन पद्धतीसंबंधी कोठारी आयोगाच्या शिफारशी लिहा.

Ans:

3 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 चे स्वरूप लिहा.

Ans:

4 खडू फळा मोहिमेची वैशिष्ट्ये लिहा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची ध्येये स्पष्ट करा.

Ans:

2 कोठारी आयोगानुसार शिक्षकांचा दर्जा उंचावण्याकरता मांडलेल्या सूचना व शिफारशी स्पष्ट करा .

Ans:
